

DET KONGELIGE BARNE-, LIKESTILLINGS-
OG INKLUDERINGSDEPARTEMENT

Integrerings- og mangfoldsdirektoratet
Pb. 8059 Dep
0031 OSLO

Deres ref
11-00180-36.HON

Vår ref
13/3025

Dato
10.12.2014

Svar på spørsmål om klageadgang for personer i den såkalte kan-gruppen

Vi viser til henvendelse fra IMDi av 4. juni 2013 med spørsmål om personer som er omfattet av gruppen kommunen kan velge å tildele introduksjonsprogram etter introduksjonsloven § 3 tredje ledd, den såkalte "kan-gruppen", har anledning til å klage på vedtak om tildeling eller avslag. Dette avhenger av om kommunenes avgjørelse i slike saker er å anses som et enkeltvedtak eller ei. Vi beklager at det har tatt lang tid å besvare henvendelsen.

Problemstillingen er direkte omtalt i rundskriv Q-20/2012 under pkt. 21.2:

"For kommunens avgjørelser som gjelder den såkalte "kan-gruppen", det vil si avgjørelser truffet i medhold av § 3 tredje ledd, er det på det rene at personer i denne gruppen verken har rett eller plikt til å delta i introduksjonsprogrammet. Lovgiver har derfor foretatt et bevisst valg når det gjelder å begrense denne gruppens rettigheter til klageadgang, ved at avgjørelser om hvorvidt en søker skal få delta i programmet ikke skal regnes som enkeltvedtak etter § 21. De kan ikke klage på at de ikke er tilbudt å delta i introduksjonsordningen. Dersom de innvilges deltakelse i introduksjonsordningen har de adgang til å klage over ordningens innhold."

For øvrig er saksbehandlingsreglene og hvilke avgjørelser som i introduksjonsloven skal anses som enkeltvedtak etter forvaltningsloven omtalt i lovens forarbeider, hhv. i Ot.prp. nr. 28 (2002-2003) Om lov om introduksjonsordning for nyankomne innvandrere (introduksjonsloven) kap. 15 og i NOU 2001: 20 (Lov om introduksjonsordning for nyankomne innvandrere) kap 11. Den særskilte problemstillingen om vedtak om

tildeling/avslag av program for den såkalte *"kan-gruppen"* er å anse som enkeltvedtak etter forvaltningsloven eller ei, er ikke omtalt i forarbeidene.

Det sies uttrykkelig i Ot. prp. nr. 28 (2002-2003) pkt. 19 Merknader til de enkelte bestemmelsene s. 113 at *"I utgangspunktet gjelder forvaltningsloven fullt ut for saker som behandles etter loven her. I bestemmelsen her [dvs. tidligere § 17, nåværende § 21] fastsettes det imidlertid visse presiseringer og unntak."*

I introduksjonsloven § 21 første ledd fremgår det at *"forvaltningsloven gjelder med de særregler som er fastsatt i loven her"*. Videre angis i annet ledd bokstav a at avgjørelser om *"tildeling av introduksjonsprogram"* regnes som enkeltvedtak. Det er ikke gjort presiseringer eller unntak i lovbestemmelsen for avgjørelser om tildeling av introduksjonsprogram for den såkalte *"kan-gruppen"*.

På denne bakgrunn er det departementets vurdering at omtalen av *"kan-gruppen"* i rundskriv Q-20/2012 pkt. 21.2 om at lovgiver har foretatt *"et bevisst valg når det gjelder å begrense denne gruppens rettigheter til klageadgang, ved at avgjørelser om hvorvidt en søker skal få delta i programmet ikke skal regnes som enkeltvedtak etter § 21"* ikke har hjemmelsgrunnlag i introduksjonsloven. Slike avgjørelser må derfor regnes som enkeltvedtak etter introduksjonsloven § 21 annet ledd bokstav a, og kan følgelig påklages, jfr. introduksjonsloven § 22 første ledd som fastslår at enkeltvedtak truffet etter loven kan påklages til fylkesmannen.

Departementet anser at ovennevnte avklaring også er i samsvar med forvaltningsloven § 2 bokstav b som fastslår at avgjørelser truffet under utøving av offentlig myndighet og som er bestemmende for rettigheter eller plikter til en bestemt person er enkeltvedtak. Videre er avklaringen særlig viktig av hensyn til at det ofte må foretas skjønnsmessige juridiske vurderinger for å ta stilling til om en person tilhører *"kan-gruppen"* etter introduksjonsloven § 3 tredje ledd eller om vedkommende har rett og plikt til introduksjonsprogram etter introduksjonsloven § 2. I slike tilfeller vil det være av særlig stor betydning for deltakeren å ha adgang til å klage på vurderingen som ligger til grunn for kommunens avgjørelse om at deltakeren tilhører den såkalte *"kan-gruppen"*.

Etter hva avdelingen er kjent med har kommunene i sin forvaltning av introduksjonsloven lagt til grunn at *"kan-gruppen"* ikke har klageadgang. Dette innebærer at det kan være personer som ikke har fått slike avgjørelser i enkeltvedtaks form, og at de urettmessig har blitt avskåret fra retten til å klage. Kommunene har etter forvaltningsloven § 35 anledning til å omgjøre egne vedtak. I forvaltningsloven § 31 tredje ledd angis en lengstefrist på ett år for å klage. Kommunene bør innenfor denne absolutte lengstefristen oppfordres til å omgjøre vedtak av eget initiativ i tilfeller hvor en person er blitt urettmessig avskåret fra retten til enkeltvedtak og klageadgang.

Departementet vurderer at rundskrivet må endres i tråd med ovennevnte vurdering. Dette vil vi gjøre så raskt det er mulig. I mellomtiden vil dette svaret bli lagt ut på departementets

nettside på regjeringen.no. Vi ber om at IMDi informerer kommunene særskilt på egnet vis. Fylkesmannsembetene er underrettet ved kopi av brevet.

Med hilsen

Erik Skedsmo (e.f.)
avdelingsdirektør

Heidi Olsen-Nalum
rådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk, og har derfor ikke håndskrevet signatur.